www.svoboda-news.com

LIBRARY OF THE ... MAY 6 1928 UNIVERSITY OF ILLINOIS

СВОБОДА
УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

SVOBODA
UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XXXVI. Ч. 105. Джерзи Сіті, Н. Дж., понеділок, 7. мая, 1928. VOL. XXXVI. No. 105. Jersey City, N. J., Monday, May 7, 1928. THREE CENTS.

СЕНАТОР ВОЛШ УСТУПАЄ ДОБРОВІЛЬНО СМИТОВИ

ПРИЗНАЄ СВОГО ПРОТИВНИКА ПОБІДНИКОМ, РІД БОРЕТЬСЯ ДАЛІ.

ВАШИНҐТОН, 4. мая. — Сенатор Волш з Монтани, один з визначнійших демократичних політиків, що недавно виставив свою кандидатуру на номінацію демократичної партії на уряд президента Злучених Держав, заявив публично, що він свою кандидатуру відкликує та признає нюйорського ґовернора Ал. Смита найбільше й загально признаним кандидатом демократичної партії.

Сенатор Рід заявив, що він ще не признає Смита загально признаним кандидатом демократів, та буде кандидувати далі до остаточного рішення демократичної конвекції.

КУЛИДЖ ЗАПОВІДАЄ ВЕТО ФАРМЕРСЬКОГО БИЛУ.

ДЕЯКІ ПОЛІТИКИ РОБЛЯТЬ НА НЬОГО НАТИСК ЗА ПРОЄКТОМ.

ВАШИНҐТОН, 4. мая. — Приятелі президента Кулиджа дали до зрозуміння, що він думає заветувати проєкт Макнарі-Гоґена про допомогу для фармерів.

Деякі визначні републиканські політики, головно ті, що походять з фармерських округів, натискають на президента, щоби він таким ветом не наражав партію на великі втрати. Мовляв, фармери не подарувалиби партії сього, що вона сей проєкт заветувала, а другого не предложила.

ТИСЯЧІ ЛЮДИЙ ВТІКАЄ З ДОМІВ.

СТРАХ ПЕРЕД НЕБЕЗПЕКОЮ ЗІРВАННЯ ТАМИ.

ҐРІНВІЛ, Савт Каролайна, 4. мая. — Яких 20,000 людий вибралося нині зі своїх домів у долині Салуда, коли уряд повідомив їх, що напір води на таму Ґрінвіл у Ков. може легко проломати її.

Колиб се сталося, тоді 5 міліонів ґальонів води звалилобися нагло в долину. Уряд повідомив мешканців долини телефоном і телеграфом. Основою до сії перестороги було те, що сторожі тами доглянули в тамі проточину.

З ПРОЦЕСУ ПРОТИ НАДУЖИТЬ ЖИНКИ-УРЯДНИЧКИ.

ОЛБАНІ, Ню Йорк, 4. мая. — На розправі проти пані Неп, бувшої секретарки стейту Ню Йорк, обжалованої за надужиттє державних фондів, призначених на списанне населення, станув яко свідок Марк Стерн, що був заступником пані Неп, як вона була секретарем стейту, та зізнав, що пані Неп приказала йому поставити її кревняків на спис урядовців та предложити всю їх пенсію на її руки.

ПІМСТА ЗРАДЖЕНОГО МУЖА.

ТОМС РИВЕР, Ню Джерзі, 4. мая. — Поліція арештувала тут нині під закидом убийства Андрія Займа. Мав він убити Чарлза Леминґа з Касвила, якого він самий посуджував за розбитте свого родинного життя.

Поліція каже, що Займ прийшов на поліційну стацію та зажадав арештовання Леминґа та пані Займової, які мають його зраджувати. Поліція заявила йому, що на таке арештованне треба заприсягнути відповідний афідейвіт. Займ згодився сей афідейвіт заприсягнути та вийшов з поліції з тим, що скоро верне з афідейвітом. Замісць сього Займ, як каже поліція, пішов до дому Леминґа, де застав і Леминґа й свою жену, та став з ними сваритися, далі битися, а наконець, зваливши Леминґа на землю, обмотав довкола шиї Леминґа його власну краватку й задушив.

Займова жінка, як побачила, як муж бє її любовника, вирвалася з дому, щоби закликати поліцію. Як полісмен надбіг до хати, Займ уже сідав на автомобіль, щоби віДїхати. Його зараз арештовано як підозрілого за вбийство, а його жену як „матеріяльного" свідка.

УКРАЇНЕЦЬ АРЕШТОВАНИЙ ЗА ВБИЙСТВО.

МАЙНЕРСВИЛ, Па., 4. мая. — Минувшого четверга найдено паню Анну Сухинову, 19-літну жену 25-літного Івана Сухина, з перестріленою головою. Забити її мав хтось з револьвера.

Хто доконав убийства, не відомо. Поліція арештувала як підозрілого мужа вбитої, котрий є агентом обезпечення.

Родина Сухиних жила довгі роки в Майнерсвілю. Пані Сухинова була з роду Фец. Походили вони обоє зі села Полонне, сяніцького повіту, в Галичині.

Адвокати Сухина старалися дістати Сухина на волю на основі „ріту оф гебіас корпас", але вязничний заряд заявив, що не випустить його так довго, поки велика лава присяжних суддів не переслухає справи.

Покищо поліція держить у тайні всі докази на вину Сухина. Натякає тільки, що траґедія скоїлася підчас сварки між подругами.

ВИСТУП УКРАЇНЦІВ НА РАДІО.

СИРАКЮЗ, Ню Йорк, 4. мая. — Український Хор Боян дістав запрошення виступити з концертом українських пісень на радіо на стації W. F. B. L. Концерт відбудеться у вівторок, дня 8. мая, в годині 8 мінут 15 вечером.

СТУДІЮЮТЬ АМЕРИКАНСЬКУ МАСОВУ ПРОДУКЦІЮ.

ПАРИЖ, 3. мая. — В Злучених Державах треба 800,000 робітників, щоби зготувати 4 міліони автомобілів, а в Франції 400,000 робітників виготовлює 200,000 автомобілів. Так заявив французький автомобілевий маґнат Сітроен на банкеті Американського Клюбу. Тому саме вислав він зі своєї фабрики до Америки 200 робітників, щоби навчилися американської метрди масової, дешевої а попри те люксусової продукції.

СЛАВА.

Опівночі за залізниці в Будапешті великий натовп. Публика жде недерпляче на поїзд, який трохи припізнився. Нарешті він віздждає. Оклики „елієн!", вимахування хустинами, китиці квітів. Так витають кіиову артистку Вільму Блянкі і її мужа Рода Ля Рок. До овації приєднуються і пасажири. Із того самого поїзду висідає з великими труднощами ґраф Альберт Японій, що вертається із Женеви, де боронив завзято прав Мадярщини. На сивоволосого дипльомата ніхто не жде, ніхто його не запримічує. Нарешті йому вдається найти носія, що помагає йому пробитись через юрбу. Кінова пара сідає в авто і віДїждає в тріюмфі при голосних окликах, а кандидат на нагороду Нобля, один з найстарших діячів Мадярщини іде самотний... однокінкою. — Другий образок: до варшавського виборчого льокалю приходить старий громадянин, щоби сповнити свій обовязок голосування. Натовп великий. Предсідник комісії питається: „Ваше імя і прізвище?" „Станіслав Войцеховський". „Професія?" „Ґімназійний учитель". „Прошу леґітимацію". Старець не має її, забув у хаті. Він уже мусить відходити. На щастя, хтось із присутніх у комісії пізнає голосуючого і потверджує, що знає його. Це бувший президент держави — Станіслав Войцеховський. Тоді і решта членів пригадує собі його і дозволяє йому голосувати без леґітимації.

НОВИЙ СКАНДАЛ СЕРЕД МОСКОВСЬКИХ БОЛЬШЕВИКІВ.

Перед найвисшим радянським судом у Москві почалася цими днями розправа проти 42 високих урядовців радянського Т-ва Взаїмного Кредиту, яким закинено свідому підтримку інтересів приватного капіталу з шкодою для державної господарки. Серед обвинувачених є увесь заряд Т-ва та урядовці Комісаріяту Скарбу й Державного Банку. Всі вони большевики, партійні товариші, а рівночасно ревні наповнювачі власної кишені.

Цей процес, за яким послідують дальші подібні, є серед большевиків першорядним скандалом, що наглядно свідчить про розклад та виключне бажання наживи в тих, що нібито мають здійснити кращу долю пролетаріятові.

ДУХ У СКВАРЯВІ НОВІЙ.

Окружний суддя із Самбора Ол. Кучера поміщує в „Ґазеті Поранній" довгий опис дивних явищ, яких він був свідком у селянській рідні Зинів, у Скваряві Новій. Від 3-ох тижнів у хаті Зинів якась таємна сила із смерком уводить у рух предмети, товчеться по хаті і кидає бараболею, або ріпою в стіни кімнати. Рідня Зинів складається із 6 осіб. Господар жонатий удруге. Суддя Кучера, приваблений чутками про ворожбитські дива в їхній хаті, за прикладом інших цікавих приїхав туди, щоби перевірити ці явища, тим більше, що займається окультизмом, а ставиться до цих явищ скептично. Його побут у хаті Зинів через вечір і ніч потвердив усе те, що бачили сусіди та приїзжі, а навіть більше: по хаті гуляє якась таємна сила, невідомого походження і швиряє тарілками, бараболею, ріпою. Підчас спіритистичного сеансу, заранжованого суддею Кучерою, „дух" на його заклики представився як перший чоловік Зинової, підносив стілець аж попід стелю, кланявся стільцем як жива людина, бігав як чотироноге звіря в кут і приніс два предмети на доказ свого істнування. Одним із них був залізничий білет, який суддя Кучера викинув по дорозі з Жовкви до Скваряви, а другим був австрійський банкнот, що находився в скрині комори між одіжю. „Дух" виявив страшенно багато злоби, кидаючи в присутніх ріжними предметами, бючи стільцем малого хлопця і знущаючись над усіма. Усю ніч хата була сценою „чортівського" видовища. Суддя Кучера виключає галюцинацію і прохає інших, більше компетентних дослідників перевірити ці факти. Цікаве, що зовсім аналоґічні факти подає чужиннна преса про явища в норвеськім селі Вінес.

ГАРНИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ФОНД.

Шведська суспільність збирає з нагоди 70-ліття короля Ґустава V. дарунок для нього. Поклик в цій справі підписали найчільніші діячі, вчені та достойники. Король заявив заздалегідь, що весь фонд, призначений для нього, він віддає на наукові досліди над недугою рака. З цією метою збудують у Штокгольмі окремий Інститут, а радовий шпиталь поширять. Ґустав V. іде за прикладом свого батька Оскара II., який одержавши в 75-ліття своїх уродин 2.2 міл. корон, призначив їх на боротьбу з чахоткою.

ТЕРОР НА УКРАЇНІ.

Варшавські ґазети подають вістку з Москви про репресії проти ургаїнських сепаратистів, зокрема проти нац. відлому української комуністичної партії. Число арештованих в Харкові під закидом змови, яка мала на меті відірвати Рад. Україну, переходить 50 осіб. Кількох арештованих вже розстріляно.

ДУХ У НОРВЕСЬКІМ СЕЛІ.

Столична норвеська преса описує від тижня мандрівку тисячі цікавих до маленького сільця Вінес, де що вечора в одній хаті всі мешканці бачать живу голову старця-шевця, який помер у цій хаті 60 літ тому. Вінес находиться на острові Кармой і досі ще не бачило такої юрби столичних гостей і репортерів. Хати перетворені в гостинниці, коршми та шиночки також. Всі „відсиджують" спіритистичні сеанси, щоби прогнати маре во шевця, що появляється рівномірно що вечора на шибі своєї розваленої хатини. Цю голову видко дуже виразно, коли небо захмарене. Місцеві старі люди кажуть, що це природне, бо відомо, що швець продав за життя душу чортові, а один норвеський лікар пояснює це теж природно: імовірно за життя шевця його обличча відбилось на фотоґрафічній плиті, підчас великої бурі з блискавками і досі там залишилось. Місцеве населення з обуренням відкинуло проєкт окружного комісаря, щоби вийняти цю шибу і післати її до Осльо для наукового досліду.

БАНДИТИЗМ.

На почті в Перемишлі вломники розбили касу і забрали 100.000 зол. Слідів ніяких не лишили, бо працювали в ґумових рукавичках і кальошах. Цікаве, що в будинку почти весь час стояла... поліційна варта. Цього-ж дня було ще три вломи в приватних домах. Підозрівають, що перемиські вломники ті самі, що недавно ограбили почту в Радомі на 120,000 зол. — У Радехівщині, в с. Дмитрові, два озброєні парубки напали в ночі на дві хати, де сподіялись ограбити мешканців і одного з них постріляли.

ПРЕЗИДЕНТ ЛОДЗІ ПІД ЗАМІТОМ ЗЛОВЖИВАНЬ.

Ґрупа членів лодзької орґанізації Х. Д. домаґається потягнення до відповідальности б. бурмістра Ґрошковського за його господарку. Між иншими закидують йому, що він купив собі 3,000 морґів ліса по... залагодженю питання експльоатації лодзької електрівні. На цій трансакції потерпіло місто, але пан Ґрошковскі став власником 3000 морґів лісу...

ПОЖЕЖА ТОРФОВИЩ.

З Бидгощі доносять, що в околицях Стшебліна загорілися, з неусталених до тепер причин, торфовища, які вже від двох днів горять й трудно їх погасити.

АРЕШТИ.

Дня 22. березня ц. р. арештувала жандармеірія п. Теслюка Михайла зі Стрия, народнього учителя, який шість місяців тому вернув з Чехословаччини і був від 24. листопада 1927 р. в господарсько-садівничій школі в Милованню учителем молочарства. За що його арештували, невідомо.

ЗАМАХ НА СОВІТСЬКОГО ДИПЛЬОМАТА У ВАРШАВІ

РАНЕНО ЙОГО В РУКУ. — АТЕНТАТ ГОТОВ ВИКЛИКАТИ НОВЕ НАПРУЖЕННЯ МІЖ СОВІТАМИ А ПОЛЬЩЕЮ.

ВАРШАВА, 4. мая. — Около години 6-ої вечером переїздив головною вулицею Варшави совітський торговельний аташе Ліґарев. Якась невідома досі особа хотіла виконати на нього атентат і стрілила в тій цілі в напрямі автомобіля, в якім сидів аташе. Куля поцілила тільки в руку і легко її ранила. Коли витягнули раненого з автомобіля, виявилося, що текла кров з голови. Але та рана не походила від кулі, а тільки від шкла.

Польський міністер заграничних справ Залескі побіг чимскорше до совітської амбасади, щоби висказати своє співчуття з приводу атентату. А поспішився так скоро тому, що боїться, щоби та подія не довела до якого конфлікту з совітами. Бо перед неповна роком забив Борис Коренко в Варшаві совітського посла Петра Войкова і вже тоді було досить клопоту.

СЕЛЯНСЬКИЙ КОНГРЕС В РУМУНІЇ.

НЕБУВАЛА ПОДІЯ. — ОКОЛО 200,000 СЕЛЯН ХОЧЕ ЗАПРОТЕСТУВАТИ ПРОТИ РЕЖІМУ БРАТІЯНУ.

АЛЬБА ЮЛІЯ, Румунія, 4. мая. — Зі всіх сторін Румунії спішать селяне з своїми жінками до тої невеличкої місцевости на селянський конгрес, що розпічнеться в неділю, 6. мая. Румунське правительство з Братіяном на чолі ставиться неприхильно до цего конгресу, який хоче запротестувати проти нього та домагатися більш ліберальної політики та полекш для селян. Через те уряд не дозволив навіть на осібні залізничі поїзди, якими можна би було довести селян до Альби Юлії. Тож не диво, що по всіх дороагх можна бачити цілі купи селян, босих і бідно вдягнутих, як йдуть з коцами і їдою на плечах на той конґрес, від якого надіються полекш.

В Альбі Юлії є всего два готелі. Тож делеґатам прийдеться спати під голим небом, а надіються, що буде їх звиш 200 тисяч. Конгресом буде проводити селянський провідник др. Маню.

Та мимо того імпозантного числа делеґатів нема виглядів на кращу долю для селян. Уряд Братіяну стоїть кріпко, бо має в своїх руках армію і капітал. До того уряд цілком певно розвяже конґрес, як тільки побачить, що він може йому нанести дійсну шкоду. В тій ціли зібрано в Альбі Юлії і в околиці велику силу війска і поліції.

ЯПОНЦІ І КИТАЙЦІ БЮТЬСЯ ДАЛІ.

ЧЕНҐ КАЙ ШЕК БЕЗСИЛЬНИЙ. — ЯПОНІЯ ВИСИЛАЄ БІЛЬШЕ ВІЙСКА.

ШАНГАЙ, 4. мая. — Події, які розвиваються в Тсінан-фу, столиці провінції Шантунг, можуть довести до серіозного конфлікту між Японією а Китаєм. З японського жерела подають, що жовніри націоналістичної армії почали грабити в Тсінан-фу японських жителів, а японська залога почала їх ратувати. З того прийшло між японськими жовнірами а китайськими до борби, яка треває вже два дні. Годі її спинити, бо китайські жовніри не слухають самого начального вожда Ченґ Кай Шека, котрий наказав занехати борбу з японською залогою. Японська залога має 3,000 жовнірів. З Токіо поручили японським воєнним кораблям і другим залогам спішити залозі в Тсінан-фу з помічю. Обі воюючі сторони мають значні жертви в убитих і ранених.

З китайської сторони подають, що японська патруля вдерлася до мешкання чужинецького комішіонера і його вбила. Це і було причиною воєнних кроків з боку націоналістичної армії.

„ТИЖДЕНЬ ПОНИЖЕННЯ" В КИТАЮ.

ПЕКІН, 4. мая. — В цілім Північнім Китаю буде переведена на протязі тижня пропаганда, що зветься „Тиждень пониження". По всіх школах, на всіх вічах будуть пригадувати Китайцям про ті договори, які вимусили чужинецькі держави на Китаю, користаючи з китайського розбиття і ослаблення. В той спосіб хочуть освідомити китайський нарід та вказати йому, хто і що є причиною його національного лиха.

НАУКА ПРО ТЕ: ЯК СЕБЕ ЖИВИТИ?

ПЕРША ТОГО РОДА ВИСТАВА НА СВІТІ.

БЕРЛІН, 4. мая. — Дрезненський Гиґієнічний Музей і управа міста Берліна влаштовують спільно в Берліні оригінальну виставу. Будуть там виставляти людську поживу в науковім освітленню. Кождий буде міг наглядно переконатися про те, що діється в його жолудку з ріжними стравами і напитками, які він споживає. Він буде бачити, що і як руйнує його орґанізм, яка пожива добра, а яка лиха і чому. Вистава та буде дуже цікава і повчаюча. Але тому, що вона наскрізь наукова, не буде можна її оглянути за кілька годин, а треба на те витратити кілька днів, а то й цілий тиждень. Ініціятори вистави думають піднести нею німецьку гиґієну.

ТЕПЕР ПРИЙМАЄТЬСЯ ЧЛЕНІВ БЕЗ ВСТУПНОГО

„SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 0, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy.		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сіті і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.
З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Oorder.
За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1838 Montgomery.
Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ДВІ СТОРОНИ ОДНОГО СТРАЙКУ

Як відомо, ню-бедфордські ткальняні робітники вийшли на страйк, щоби запротестувати проти 10-процентової знижки своєї робітничої заплати, проголошеної недавно союзом ню-бедфордських фабрикантів. Уже пару неділь тягнеться страйк коло 30,000 робітників, а в американській пресі питанне ще й досі не висвітлене як слід. А висвітлити справу можна через просте зіставлення стану обох спорячих сторін.

Ось орган ткальняних фабрикантів „Де Текстайл Ворлд" доносив дня 4. лютого сього року, що ткальняні підприємства Ню Бедфорду платили за послідних 10 літ пересічно по 11 дол. 26 центів приходу на кождий шер. Далі він писав таке:

„Що найменче 15 ню-бедфордських ткальняних фабрик не проминуло ні одної виплати дивіденд, від коли вони тільки зачали платити, себто від 14 до 36 літ. В 1927. році 18 фабрик з 23 фабрик платило дивіденди, одна платила аж по 32 доляри на шер, друга 28 долярів, а трета 12 долярів. Одна з них, Пірс Менюфекчеринг Ко., платила по 32 доляри від кождого шера ще від 1923. року".

Се одна сторона суперечки.

Друга сторона: „Ню Бедфорд Таймз" під датою 26. квітня сього року подає про зарібки ню-бедфордських робітників. Дані оперті на урядові дані, зібрані департаментом праці й промислів стейту Месечузетс. Показується, що пересічний тижневий зарібок ткальняних робітників у Ню Бедфорді виносив у 1927. році 19 долярів 95 центів.

Що се значить у життевій стопі, дізнаємося тоді, коли побачимо, що після урядових даних робітник у Ню Бедфорді потребує на рік 2,200 долярів, щоби удержати себе й пересічно велику родину на найнизчій уровени „здоровля й пристойности". Ню-бедфордські робітники, що мають пересічно по несповна 20 долярів у тиждень, не заробляють пересічно навіть половини того, що після урядових обчислень уважається „мінімальним буджетом здоровля й пристойности".

Чи тепер можна дивуватися, коли ткальняні робітники у Ню Бедфорді так солідарно застрайкували проти 10-процентової знижки навіть сих скупих зарібків? Але як можна не подивуватися громадянству й пресі, що не має слів симпатії навіть для сього страйку робітників за удержанне життевої стопи, далекої навіть до пересічної? Юнійна скарбниця вже перетяжена потребами допомоги для страйкуючих, яких справа чиста, з якого боку на неї не дивитися, але громадянство й преса минає сю важну боротьбу глухою мовчанкою.

ТРИЦЯТЬ МІЛІЯРДІВ КОШТУЄ ГОРОЖАНСЬКА ВІЙНА НА УКРАЇНІ

Десять років панують большевики на Україні. Десять років заявляють себе одинокими оборонцями працюючого народу. Десять років ведуть безупинну брехливу аґітацію, що ніби то вони лише одні борються за інтереси працюючих мас.

З їх самохвальства виходить, що поза ними немає й не було жадної іншої політичної партії, чи ґрупи, що не „запродалась би капіталови" та бороласьби за розкріпощення труда й поліпшення соціяльного та економічного стану робітництва й селянства. Вони увесь час заявляють, що лише вони провадили й провадять боротьбу з буржуазією, з рабством капіталу, бо інші партії та орґанізації це тільки прислужники буржуазії та капіталу. Вони твердять, що лише серед большевиків були й є відважні, ідейні робітники та борці за правову й соціяльну справедливість на землі.

Зокрема щодо України то вони тут перечеркують увесь період боротьби за права працюючих мас, яку вели українські соціялістичні партії вже на очах большевиків, ще тоді, як партія їх була в пелюшках, або без штанців гасала по закутинках темної черні, а не могла показатися на лавах свідомого клясового робітництва. Для них період Центральної Ради то був період панування буржуазії та її прислужників на Україні. Між тим самі большевики були в складі Центральної Ради й самі підпирали не один її декрет. Також багато з них завдячують не лише свій успіх, але навіть і особисте життя лише Центральній Раді, яка ще далеко до захоплення влади большевиками в Росії була на Україні оплотом революції та зорґанізовання революційних мас.

Лише Центральна Рада в 1917 році перешкодила орґанізованню на Україні всеросійських контр-революційних сил та позбавила їх бази для боротьби з революційною північчю. Як що в ному розходилася Центральна Рада з большевиками, то головне в своїй революційній тактиці та в тому, що в такій селянській країні, як Україна, диктатура, коли вона потрібна, повинна була належати селянству. Бо хочуть, чи не хочуть большевики, а таки прийде на Україні до влади національне автохтонне населення, яким є українській селянин.

Так саме і в здійсненню максимальної соціяльної програми перебудовання життя України на нових підставах, Центральна Рада ріжнилася від большевиків. Большевики увесь час голосили, що досить захопити владу їм у свої руки, як по „щучьему веленію" вони в один рік заведуть на Україні рай для працюючих мас. Вони наївно сподівалися, що тисячелітні основи економічного життя народу, його побуту та навиків можна декретом зверху змінити в один день. Коли побачили, що декрети не пособляють, вони підкріпили їх кривавим терором, карними експедиціями та горожанською війною.

В цій війні та терорі серед погибших було 90% селян та робітників, а ті кляси, нібито проти яких велася боротьба, порівнюючи стратили небагато, тим більше, що й під большевиками росте й кріпне нова, вже большевицька гартовки, буржуазія; нова, але вже не мягкотіла інтеліґенція. Отже „і возвращается ветер на кругі своя".

Центральна Рада та всі українські соціялістичні й демократичні партії твердили, що переведення соціяльних реформ треба провадити постепенно, не пищачи від разу того, що є. Большевики навпаки, знищили, зруйнували економічне життя краю, щоби „на руїнах старого будувати нове". Але поки вони збудують, населення терпить страшні економічні та фізичні втрати. Пережило голод в 1921 році, що забрав міліони працюючого люду, переживає увесь час період недоїданя, страшної економічної нужди, та все застрашаючого погіршення економічних та правових умов життя.

Але самовлюблені в себе большевики, засліплені жадобою за всяку ціну тримати владу в своїх партійних руках, засліплені божевільним фанатизмом відограти ролю месії-спасителя в історії людства, вони нездібні до розуміння навіть того, що самі говорять. Нездібні вони до розуміння фактів й часто хваляться своїми успіхами, а подають такі факти, що твердять якраз противно. Подають факти, які говорять проти них, але вони, хорі на свою партійну сліпоту та на безмежну самовлюбленість, навіть не розуміють того.

Цікавим зразком такого нерозумного самохвальства хай послужить слідуюча виписка з промови голови української Ради Народних Комісарів Чубаря, яку він виголосив на третій сесії Всеукр. Центрального Виконавчого Комітету. Ось що він чванливо говорить:

„Світова війна наробила руїн на терені колишньої Росії на 40 міліярдів карб., а громадянська війна, що точилася по всіх закутках — на 50 міліярдів карбованців. **На Україні зруйновано на 30 міліярдів карбованців".**

Отже хвалиться Чубар, що за те, мовляв, ми, большевики, завдали буржуазії такого чосу, що вона стратила все, а те все таке:

„За приблизними підрахунками буржуазія мала ріжного майна, як от будинки, підприємства, то що, на три міліярди карбованців. Чужоземний капітал теж на Україні мав майна приблизно на 1 міліярд карбованців. Це майно ми відобрали. У поміщиків ми відобрали землі теж близько на 3 міліярди карб., позбавили їх величезних прибутків від аренди землі".

Ось чим хвалиться голова українського большевицького уряду! Адже землю від поміщиків вже була відобрала Центральна Рада та передала її, до остаточного переведення земельної реформи, в місцеві земельні комітети, вибрані селянами. Отже тут заслуга на ці 3 міліярди карбованців відпадає. Далі чужоземному капіталови большевики вже давно погодилися повернути страти та ще й з грубими процентами. Біда, що не мають чого здерти з селянства та робітництва, щоби платити ті борги.

Лишається три міліярди майна, що належало буржуазії й яке, напевно большевики розкидали поза межами України для міжнародної пропаґанди світової революції та в інтересах російського імперіялізму.

Що-ж „рабоче-крестьянская власть" дала робітникам та селянам? Крім вже зазначеної в цій замітці руїни економічного життя, ще страти на 30 міліярдів карбованців від „горожанської війни", яку затіяли большевики на Україні. **І ці трицять міліярдів будуть виплачувати селяне й робітники України.** А що значить така виплата, то для порівнання скажемо, що Україна по свойому державному буджету в минулому році мала 321 міліонів карбованців прибутків. Ці прибутки були здрані з населення, коли, як казав Т. Шевченко, „латану свитину здіймають з сиротини".

Ось ті успіхи „соціяльного будівництва", якими большевики чваняться по десятьох роках свого панування.

Чи не краще для них виголошувати теоретичні аґітаційні промови, а не торкатися фактів, бо всі факти говорять проти них.

НА СТРАЙКУЮЧИХ МАЙНЕРІВ.

Перт Амбой, Н. Дж.

Члени Братства св. Василія, від. 168 У. Н. С., на свому мітинґу зложили на страйкуючих майнерів $6.66. Жертвували слідуюючі: М. Даньків $1.00; Г. Бабин, А. Космина, С. Максимович, І. Попаца, І. Мацюрак по 50 цнт.; І. Денич, П. Кречковський, І. Стек, Х. Гладун, А. Запотирай, Г. Ґелета, І. Чмир, Н. Головатий, Г. Дячишин, Космина, М. Ґелета по 25 цнт.; Н. Н. 15 цнт. Гроші переслаао до Обєднання.

— Пане Корпалик, чи можу поговорити з вами кілька слів?

— Так, але не сміє приходити слово „гроші".

ПАКИ Й ПАКИ.

Колись може найдуться люди, які підрахують: скільки то большевики витратили часу на всілякі наради та ради. Нараджуються усі, починаючи з Москви й кінчаючи відмежими кутками на Кавказі. На тих нарадах говорять, попостановляють, а в життя переворять дуже рідко ті постанови. Особливо з українізацією. В армії цілком перестали займатися тим питанням, а в школі поки що воно все є ударним. Найбільше це торкається Кавказької округи. Робітники школи не розуміють українізації Кубані, говорять про українізацію, коли приходить навчання. В станичній раді чути московську мову та дивляться на українську мову, як на мову для „хатнього вжитку".

В школах першого ступня викладають по українськи, а далі по московськи, касуючи попереднє навчання. Підручників нема, а як є, то вони не відповідають потребі. „Нарада комуністичної російської партії прийшла до таких основних думок (тільки прийшла, а не постановила навіть): а) перейти на плянову роботу серед дорослого населення і б) поліпшити справу з підручниками для шкіл, а також розробити питання про вищі школи на Кубані". Яскравим прикладом до вище наведеного може послужити кореспонденція селькора української „Червоної Ґазети", яка обслуговує північний Кавказ. Ось що пише селькор.

„10. і 11. березня с. р. у нас святкували повалення царату та Шевченківський ювилей. Тоді влаштували виставу песи московською мовою під назвою „Бабський бунт". Чудно воно якось робилося. Вечір влаштовували українські вчителі, скрізь плякати українською мовою, а слухачам так і було цікаво послухати щось на своїй рідній українській мові. А вийшло инакше. Артисти були убрані по московськи тай мова в них не наша. Невже учителі не могли спромогтися на українську виставу?" — закінчує дописуватель.

В. Кедровський.

1917 РІК.

Передрук заборонений. — Всі права застережено 1927 р.

(101)

Особливо С. В. Петлюра почав провадити свою власну політику у війську тоді, як став Державним Секретарем Справ Військових. Ставши таким, він майже з першого-ж дня хотів зробити Ґенеральний Комітет якимсь виконавчим органом при Ґенеральному Секретаріяті, а то в кращому разі, лише дорадчим орґаном.

Звичайно Ґенеральний Комітет на це не пішов і провадив свою власну політику, в той час як голова його, він же Ґенеральний Секретар, провадив свою політику більш льояльну до Петрограду і Ставки, та більш компромісову.

Тут треба зазначити, що та компромісовість С. Петлюри була викликана загальною тактикою Центр. Ради, а особливо її Ґенерального Секретаріяту. Про це С. Петлюра не раз говорив мені особисто, коли ми сходилися в одному з номерів готелю „Ермітаж", де ми жили, щоби „по душам поговорити". В такі коротенькі часи, після голодного обіду в „Ліфляндській столовці", ми часто дообідували салдатським житнім хлібом з сіллю та запивали доброю водицею. Тоді в товариській бесіді, в тісному колі з трьох, найбільше чотирьох душ, [illegible] в двох сам-на-сам ми щиро обговорювали ситуацію та плян роботи надальше. Тут вже не звязані жадною протокольною чи статутовою формальністю, говорили все, що лежало на душі.

В такі часи С. Петлюра скаржився, що йому важко працювати в Ґенеральному Секретаріяті, де нема людей, щоби дійсно визнавали всю вагу необхідности доброї своєї армії. Для них українізація армії була потрібна лише по стільки, по скільки вона є орґанізуванням українського революційного елементу, як „Селянська Спілка, скажу, між селянами. Більшости ґенеральних секретарів зовсім не ходило за орґанізацію своєї армії, а сам голова Секретаріяту В. Винниченко виступав не раз гостро проти „мілітаризму" й носився з думкою скорщого розпуску всякої армії та створення міліції замісць реґулярного війська.

З другого боку політикани з Центральної Ради та Секретаріяту навіть боялися своєї військової сили й нелюблювали С. Петлюру, боячись, що спираючись на військо, він зможе диктувати їм свою волю. Отже в такі час „розмов по душам" С. Петлюра не раз скаржився на своє тяжке становище, бо з одної сторони його тисне Ґенеральний Комітет та військові, вимагаючи більшої рішучости в творенню армії, а з другого боку Центральна Рада та Секретаріят стримують його в рамках льояльности до російської влади. Не раз висловлював гадку необхідности зрезиґнувати зі становища Ґенерального Секретаря по Військовим Справам і цілковито віддатись праці в Ґенеральнім Комітеті. Я особисто й инші члени Ґенерального Комітету, здається де скільки раз на офіціяльних засіданнях Комітету, були проти уступлення С. Петлюри з Секретарства військових справ. Тоді міг би на місце його прийти Микита Шаповал, що на всіх парах перся на це становище, або Миколка Ковалевський, чи Порш чи який партійний „Хлестаков". Тоді моглоб прийти до отвертої боротьби між Ґенеральним Комітетом та Військовим Секретарем, що українській військовій справі звичайно пошкодилоб.

При С. Петлюрі, як Ґенеральнім Секретарі, у нас хоч і виникали, як я вже сказав, деякі конфлікти, то вони мали характер нашої внутрішньої справи й на загал не виходили. Частенько у мене з С. Петлюрою були непорозуміння на тому тлі, що я проводив в життя тактику Комітета, а він Ґенерального Секретаріяту та керманичів Центральної Ради. Тому, залишаючись персонально як в найліпших відносинах зо мною, С. Петлюра в службовому відношенню, такби мовити, иноді хотів позбавитися моєї настирливости. Це особливо замітно стало, коли після третього Універсалу Центральної Ради Ґенеральний Комітет почав творити військове міністерство. Тоді всі члени Комітету вимагали від С. Петлюри, щоби я був на становищу першого товариша військового секретаря, на що він не охоче згодився й навіть мого призначення не перевів через постанову Комітета Ради, хоч в приказах по військовому міністерству зачислення мене на цю посаду було оголошено. В противовіс мені він запросив другим товаришом військового секретаря, теж члена Ґенерального Комітету О. Жуковського, що більше працював, як наш представник у Петрограді при Головному Штабі, а тому й не був так звязаний з иншими членами Комітету, як я. Цей самий Жуковський пізніше був невдалим військовим міністром, а в часи Директорії, будучи на службі У. Н. Р., увійшов в таємні зносини з большевиками за кордоном та одночасно вів інтриґи проти самого С. Петлюри, який до нього ставився з великим довірям і був до нього розположений всією своєю душею. В 1921 році А. Жуковський повернувся до большевиків на Україну.

Знову одна з ілюстрацій фатального невміння С. Петлюри розбиратися в людях.

Поки увесь Ґенеральний Секретаріят був революційним і не мав признання з боку російської влади, ще міг і С. Петлюра вести більш „самочинну" політику військову, але коли Секретаріят діждався „благодаті" — його визнало тимчасове російське правительство краєвим органом влади, то тоді Військовому Секретарю, якого не було признано, стало зовсім неможливо вести військову політику і С. Петлюрі доводилося виступати більше як голові Комітету. Але про це буде мова далі.

Завдяки такій аномалії декільки разів ставало питання у Ґенеральному Комітеті про вибори другого члена Комітету на голову його. Многократні дебати по цьому питанню иноді викликали гостру бурю в Комітеті, але до остаточного позитивного висліду не доводили. Комітет серед своїх членів не знаходив кандидата на голову, який зібравби потрібну більшість голосів його членів, а тому С. Петлюра остався й на далі головою Комітету, присвячуючи між иншим мало часу праці самого Комітету. Тому тягар її лежав на останніх членах президії К-ту та в значній мірі на заступнику голови. Склалося так, що на С. Петлюрі залишилося головна репрезентація Ґенер. Комітету на зовні, а також можливість домагатися у Ставці й Петрограді своїх завдань, як Ґенерального Військового Секретаря, виступаючи в імені Військового Ґенерального Комітету, як його голова. Як військовий Секретар С. Петлюра після другого Універсалу Ради виступати офіціяльно перед російським урядом і Вищим командуванням не міг, бо по згоді Центральної Ради з Тимчасовим урядом такого Ґенерального Секретаря Центр. Ради не було.

Така подвійність становища С. Петлюри мала неґативні й [illegible] сторони. Головні з них були: позитивне те, що він, як голова Комітету міг офіціяльно зноситися з російськими вищими урядово-військовими чинниками, була певна координація праці Ґенер. Секретаря і Ком-ту, та зовнішня одностайність; а неґативне те, що він звязував революційний розмах праці Ґенер. Комітету, втягував його до більше компромісової політики, ніж був настрій серед його членів. Незадоволення, що почало зростати серед українського війська угодовською (так воно кваліфікувало) тактикою Ґенер. Секретаря, падало і на Ґенер. Комітет.

* * *

Уже після наступу 18 червня серед українського вояцтва почали наростати настрої необхідности прискореної самоорґанізації, та все більше й більше відокремлення власне українських інтересів, від загально-російських. Наростання таких наступів форсувала поведінка всеросійської влади, та всіх „общеруських" революційних і контр-революційних чинників. Чим далі, тим більше до Ґенерального Комітету надходили голоси з місць, з військової стихії, що все більше й більше самоорґанізовувалась, а тому рішучіше, конкретніше висловлювала свої бажання, надії й вимоги. А вимоги ті були радікальнішої політики й тактики від керуючих своїх центрів, відповідаючих виключно, або в крайному разі, в першу чергу інтересам лише України.

В ті часи ми вже мали [illegible] фронту такі голоси:

(Далі буде).

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ.

Г. П., Алентавн, Па. Протести найкраще слати до Ліґи Націй в Женеві (General Secretary, League of Nanions, Geneva, Switzerland), а рівнож і до департаменту стейту у Вашинґтоні. Кромі того, добре би було вислати письменні відписи міністерству закордонних справ у Варшаві і ріжним чужинецьким амбасадам у Вашинґтоні, головно, англійській і французькій.

Кромі того треба доконче подбати, щоби про віче в справі невинно засуджених була доконче згадка в місцевих американських ґазетах.

В. П., Бріджпорт, Па. Дякуємо за витинок. Дуже добрий. Буде використаний в статті. Поезія буде поміщена.

ДОПОВНЕННЯ.

У веснянім музичнім контесті, влаштованім недавно тому в Ню Йорку з рамени Ню Йорк Мюзік Вік Ассосіейшен, здобули бронзову медалю й держали 80 пунктів, себто найвищу марку Іван Теплий і Олена Гудз з гори міста. Обоє є учениками проф. Придаткевича.

СПРОСТОВАННЯ.

Менвіл, Н. Дж. В списі жертв на страйкуючих має бути: Л. Мартинчук, І. Шибера і Л. Нибожинський 50 цнт.

Учитель: Так! А хто з вас може мені назвати щось дуже важного, чого ще не було тому пятьдесять літ?

Ученик: Мене, пане професор!

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

З ВОРОЖНЕЧІ ДО СВОГО ЙТИ ДО ЧУЖОГО?

Занв я такого „громадського діяча", який персональні інтереси ставив вище громадських та національних. Звався він Хрестюк. Коли уряд дав йому добру посаду, на якій він міг пишатися та „грати ролю", тоді він був добрим до уряду і не лаявся, не плюгавив незаслужено окремих осіб та діячів. Але тільки прийшлось йому піти геть, як зачав відразу ганьбити, картати та плюгавити навіть усе національне. Він знав, що догодити якимсь особам він може тільки у ворожій Україні пресі і знаходячись на Україні, він писав проти України у большевицьких виданнях, роблячи шкоду в першу чергу Українцям уже тим, що дав підписати лише своє імя.

Таких прикладів було багато. Тай досі вони є. А навів я Хрестюка тому, що він займав політичне положення, якого писанину не перекручували, коли друкували, який знав ґазетярство, умів бути обережним у виразах і знав, як формулувати думку на папері, щоби, бючи по коневі, не бити по голоблях. Даремно мислить дехто, що досить лише уміти тримати прео в руках, щоб писати до ґазети. А найголовнище треба памятати, що не можна плутати справ персональних з громадськими та національними. А у нас, в Українців, це спостерігати можна на кожному кроці. Та до цього часу тільки „великі посли-політики" та „діячі" тим займалися, а тепер за їхнім прикладом і менчі беруться і навіть маленькі персони пробують. Мало того, що ці маленькі пишуть до ґазети, бажаючи допекти свойому персональному ворогові, але пишуть у ґазеті, яку провадять люди тим дописувателям несимпатичні. Сотки разів доводилося мені чути з уст тих вояків української армії, що написали до „Руського Селянина" оборонного листа за д-ра Цегельського, про цуциків і про лід, і про нафту. Тіж таки вояки обурювалися на посла і лаяли його, а пізніше виступили в обороні.

Але те ще нічого. Одночасово з тим засилає один з вояків довжелезну допись до иншого органу, на якого „Руський Селянин" виливає цебрі помий та брехні, і пише проти політики д-ра Цегельського та Заходу, розповідає про страшні тортуря, які довелося йому пережити в ляцькій неволі.

Що-ж можна сказати про таку людичу?

Для чого він те зробив та для чого писав? Судячи по писанню, людина певно інтеліґентна, з освітою! І ось що робить! Мігби хтось спитати: коли таке робить інтеліґент, то що лишається простому чоловікови? Але на щастя серед простих людей такого майже не трапляється. І дай Боже, щоби того не було.

Мені здається, що такі люди, які сьогодня щось хвалять, а завтра теж саме ганьблять, просто не мають сталої думки, або бояться чогось, або хочуть триматися засади: щоби й вовк був ситий і коза ціла.

Щодо персональних порахунків, то той спосіб, який винайшли ці вояки, це не більше й не менче, як трусість. Якби хоч та писанина попала в ціль. А то замісць по коневі — по голоблях.

З того всього видно одно. Дописувателі не мали відваги порахуватись достойним способом, як належиться воякам, а пішли до свого-ж таки ворога просити помочи.

На це мусить звернути увагу кожний, хто чує себе націоналістом та бажає добра своїй Батьківщині. Ми повинні в собі виховати здібність розріжняти персональні справи від загально народних. Коли ми станемо свідомими свого місця серед своєї-ж нації, тоді переборемо усякі труднощі.

А труднощів у нас занадто багато. Богато ще в нас розбиття та недовіря одного до другого, а тут являються ще усякі „діячі", що підбурюють на ту незгоду своєю брехнею, яку звуть „здоровою та високою політикою". Покиньмо раз на все підтримувати приятелів, які роблять зле, і накидатись на ворогів, що чинять добре.

І. Д.

Врятувала. — Колиб не моя жінка, то вчора бувби мене ограбив злодій.

— Як жеж то жінка оборонила тебе перед злодієм?

— А так! Вона передтим ограбила мене.

РЕКОРДИ БРОНСВІК

КОТРІ ВІДСПІВАВ ХОР КОШИЦЯ

Хто з любителів співу хотівби мати рекорди хору Кошиця, то в нас може їх набути по зниженій ціні і так:

Почаївська Божа Мати	ціна $1.50 в нас 75 цнт.
Гей у полі, Баришполі	ціна $1.50 в нас 75 цнт.
Щедрик. Коза	ціна $1.50 в нас 75 цнт.
Ой сивая зазуленька	ціна $1.50 в нас 75 цнт.
Венте Ніне (Мексиканська)	ціна $1.50 в нас 75 цнт.
Жала Уляна шовкову траву	ціна $2.00 в нас $1.00

(Жала Улянка шовкову траву, це 12-цалева рекорда, замовляти одну 12-цалеву рекорду, а решту 10-цалеві, але вислати, тому ще виберіть хоть одну або дві з понищих 12-цалевих рекордів):

7900 Майська Ніч: ТАРАС БУЛЬБА, 12-цалева, $1.00.
79001 СОРОЧИНСЬКИЙ ЯРМАРОК, 12-цалева, $1.00.

ВСІ 8 рекордів повищих за $6.75.

Також поручаємо, хто хоче чути гарну музику, слідуючі рекорди по 75 цнт. штука:

59029 Українська Шумка. Запорожці у Султана.
59022 Ходить Гарбуз по городі. Український вальц.
59003 Чардаш (Венгерка) і Кокетка.
59023 Кину кужіль на полицю.
59023 Січовий Гопак.

Нові Рекорди Марії Машир.

59040 Чогож вода каламутна. Пішлаб я по суниці.
59038 Горе нам з Бабами. — Сарматів.
59017 Американські Баби. — Сарматів.
59002 Баламути. Реве та Стогне.
59003 Гандзя. Ой казала мені мати.
59004 Стоїть гора. Віють вітри.
59039 Колиб мені така молодиця. — Машир.

МИ МІНЯЄМО НОВІ РЕКОРДИ ЗА СТАРІ.
ЗА ЧОТИРИ СТАРІ РЕКОРДИ ДАЄМО ОДНУ НОВУ.

ТАК: Вишліть нам 12 старих рекордів і замовте на те місце 12 нових. Три (3) рекорди дістанете даром, а за 9 заплатите почтареви, як принесе рекорди Вам до хати. Коли хочете виміняти більше, то таким самим способом.

Замовлення на рекорди, рольки, ноти, книжки, фонографи, радія і т. п. завсігди посилайте на таку адресу: 105—

SURMA BOOK & MUSIC COMPANY, INC.,
103 AVENUE A, NEW YORK, N. Y.

ВІДДІЛ: 47 BEACON STREET, NEWARK, N. J.
ВІДДІЛ: 62 EVANS STREET, BETHLEHEM, PA.
ВІДДІЛ: 102 MONROE STREET, PASSAIC, N. J.

P. S. Заміну робить лише Централя.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

ШИКАҐО, ІЛЛ.

Концерт Сальомеї Крушельницької.

В неділю дня 29. квітня відбувся тут в гали міської „Симфоні оркестра" — концерт пані С. Крушельницької. Та не випав він так, як повинен. По инших містах, як було можна читати в часописях — виступали на концертах п. Крушельницької великі українські хори, оркестри, були декламації, бо концерти ті були получені зі святом в честь Т. Шевченка. У нас сего не було. Концерт урядив брат п. Крушельницької. Наш загал шикаґовський мало що знав про сей концерт, а хто знав, то так був збаламучений справою сего концерту, що не мав охоти взяти участи в концерті. Се видно найліпше з сего, що коли я прийшов на концерт о 3 годині попол., застав там галю, заповнену до третини і то людьми головно чужими — своїх було дуже мало. Аж жаль і сум тиснув душу, що так пошанували в нас свою землячку. Тай слези на очи мимохіть спливали, коли почув я гарного нашого соловія в особі Вп. пані Крушельницької. Співала пісню за піснею — а все наше, все таке рідне, миле, за душу хапаюче. Співала сама через цілих 2 години. Досить я вже мав нагоду чути ріжних співачок, та подібного сильного і милозвучного сопрана як у п. Крушельницької я ще не чув. Коли вже наші люде виходили з галі, почали між собою розмову. Тай оден другого питав, що то сталося, що вже були вісти, що буде співати злучений хор зі всіх українських хорів та що мало бути величаве свято Шевченка, а не було. В дійсности загал наш певно і досі не знає чому так сталося — а позамісцеві певно кинуть вину за се на наш загал.

Нема тут чого винувати загалу, а радше тих, що взялися за те діло. Вина тут спадає на наших монархістів, що зорґанізовані в клюбі інтеліґенції взялися до цего концерту. Вони зачали робити самовладно, на власну руку — не скликавши репрезентантів тутешніх громад і товариств і не порадившись з ними в справі сего великого спільного свята. Роботу робили чисто по монархістичному. По вказівкам „єдиновластя" і диктатури хотіли примусити всі хори до участи, а весь загал до попертя їх діла і до зложення грошей. Розуміється, що загал ані хори не мали мати права, ані голосу, ані контролі в своїх руках. Через таке поступовання загал стратив охоту до концерту. Коли в послідний тиждень перед концертом клюб інтеліґенції побачив, що така робота їм не вдасться — скликали репрезентацію деяких громад та товариств і хотіли вже всю роботу концерту віддати сим репрезентантам в руки. Та і тут ще монархісти показали свої роги, бо замісць порадитися разом вони заявили, що з тими товариствами, що не признають „єдиновластя" — вони до праці не станують. Клюб інтеліґенції оставив отже справу концерту на ласку і неласку самому братови п. Крушельницької. І так сталося, що в оден і той сам день свідоміші громадяне взяли участь в концерті, а монархісти-гетьманці співали гетьманови Скоропадському многая літа в 10-літні роковини його катовання України. Місце Шевченка заступив Скоропадський.

Присутний.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

КОТОВЕ ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

(Байка).

Кота шкідливого побили,
Взяли за хвіст і з хати...
Бідний кіт
Присів під пліт,
Боки йому боліли,
Хтілось спати,
Ну, де тепера простувати?
Заплакав кіт,
Замявкав жалібно, а ніч
Насупилась, як сич,
Ще й вітер клятий зпід воріт,
Мов пес зірвався з ланцюга
Й накинувсь на кота:
„О, матінко свята!"
Нещасний кіт блага...
„Піду по людях — мислив він —
„І востанне попрошу
„Харчів якихось на дорогу,
„Вони ще мають в серці Бога
„І злість вже вилили усю.
„Піду у инші я краї
„Тут не життя уже мені".
Покинув мій котюга тин
І, налягаючи на ногу,
(Щоб жалість викликать. Хитрюга!).
Тихисенько вулицею брив
І всім про долю говорив.
Давали люде, що хто міг,
Аби вже спекатись. І щож?
Завик так жебрати котюга:
Там хліба, там пиріг,
Бо тож
І кіт на те...
Про мишей слухать він не хоче!
Напхається дурнички і муркоче
Щось про життя своє, святе.

Є між людьми також коти...
Частіш доктори,
(Чисте горе!)
Як викинуть за хвіст,
Щоб не паскудив в хаті,
Йде прохати...
А люде бідні і багаті
Готові радо помогти,
Позбутися би лиш...
Коток такий і завикає,
(Відомо, кіт стиду не має),
А жебрання вважа за хист.
А киш...

Василь Шкода.

Учитель (до ученика): Бородайчук, ти чому спізнився до школи?

Ученик: Бо я був потрібний татови вдома, прошу пана професора.

Учитель: Не міг батько виручитися ким іншим?

Ученик: Ні, прошу пана професора, бо власне мені давав у шкіру.

ПОЗІР! — ПАСАЙК І ОКОЛИЦЯ!

ЗАХОДОМ ЗЛУЧЕНИХ УКРАЇНСЬКИХ ОРҐАНІЗАЦІЙ ТОВАРИСТВ І БРАТСТВ В ПАСЕЙК, Н. ДЖ.
—— скликується ——
МАСОВЕ ПРОТЕСТАЦІЙНЕ

ВІЧЕ

проти Польщі, протя засуду соток Українців до тюрем і проти засуду на смерть Василя Атаманчука і Івана Вербицького

В НЕДІЛЮ, 13-ГО МАЯ 1928 Р.
В ГАЛИ Р. Н. ОРҐАНІЗАЦІЇ,
159 — 4th Street, Passaic, N. J.
Початок в 2-ій годині пополудни.

Говорити будуть знамениті бесідники, як Др. Л. Мишута, В. Кедровський, о. А. Іванишин і місцеві.

Вічевий дзвін кличе всіх вірних синів і доньок України прибути на віче та стати в обороні українського народу. Проситься всіх Українців в Пасейку і в околиці прибути масово.

ЗА ВІЧЕВИЙ КОМІТЕТ ЗЛУЧЕНИХ УКР. ОРҐАНІЗАЦІЙ В ПАСЕЙКУ:
Л. Сисин, предс.; М. А. Пипюк, секр.; М. Табачук, касієр.
104-5,9

ОДИНОКА БЕЗПОСЕРЕДНА ДОРОГА ДО

ҐДАНСЬКА

БЕЗ ПЕРЕСІДАННЯ

Слідуючі відізди:

ЛІТУАНІЯ	Мая 29
ЕСТОНІЯ	16 Червня
ПОЛОНІЯ	Червня 26.

По дальші інформації голоситися до місцевих аґентів, або пишіть до:
BALTIC AMERICAN LINE
8 BRIDGE ST., NEW YORK, N. Y.

ЗА 2,000 ЛІТ НЕ БУДЕ СМЕРТИ!

Медицина в році 4,000.

Французький фільософ Картезій твердив, що медицина з часом зробить такі поступи, що перестане істнувати питання смерти. Мало щоправда людей вірить цьому, не богато навіть вірить у відмолоджування д-ра Воронова, а то щоби завдяки тим відмолоджуванням люди могли жити 140 літ.

А всетаки досвіди переконують нас щораз більше, що властиво нема поняття неможливости. Німецький учений др. Фар видав книжку, в якій старається розвязати загадку, як виглядатиме медицина у будуччині. І каже, що около року 4,000 люде зовсім поборять смерть. На цілому світі буде поліція здоровля, яка перевітлюванням тіла кождого горожанина стверджуватиме стан його здоровля і в зародку усуватиме кожну неправильність. Медицина не буде поборювати недуг, лише завчасу перешкоджувати їм, недопускати до них. Зникнуть усякі болі. Смерть наслідком недуги буде казкою, переказом давніх часів,

Звичайно — каже Фар — перервання діяльности серця є причиною смерти. Це явище заходитиме і по 4000 році. Одначе до того часу медицині вдасться винайти спеціяльну серцеву помпу, якою можна буде привернути діяльність серця. Навіть тоді, коли вже кров відплине від серця, коби лише не зачав розкладатися орґанізм, можна буде привернути тіло до нового життя спеціяльними електричними купелями.

Виринає питання: Чи людина схоче жити так довго. Бож може спрйкритися довге життя. Коли кому сприкриться життя, то у відповіднім уряді мусітиме зложити заяву, що не бажає собі, щоби привертали йому життя, як уже його серце перестане працювати. Уряд сповнить його бажання. Тож смерть за 2,000 літ треба уявляти собі як власновільне розстання зі світом. Автор твердить, що за 2000 літ не буде і психічних терпінь, які гноблять людей. Шкода, що нас не буде за 2,000 літ.

СКІНЧИЛАСЯ ДОБА СКЛЯНИХ КОРАЛІВ.

Як Колюмб, а за ним і інші подорожники, їхали у Новий Світ, везли зі собою для муринів, щоби приєднати собі їх, ріжні чічки, скляні коралі і т. д. Нині подорожники пізнали, в чому справді любуються туземці. Знаний мисливець Мекомбер возить зі собою у куфрах уліпшені радіоапарати, на яких уладжує для чорношкірих мешканців Африки гарні вокально-інструментальні концерти. На приватнім Мекомберовім яхті, що плаває здовж побережа, є величезна надаюча стація, що пересилає каравані мисливців твори, спеціяльно приноровлені до муринського вуха. Скінчилася доба скляних пацьорків...

Австрійський цісар Йосиф II. підчас побуту в Парижі заходив інкоґніто до каварень. Раз грав із якимсь джентельменом у шахи. Програв партію, тому хотів грати ще одну, але партнер випрошувався, казав, що конче хоче піти до Опери, щоби побачити цісаря.

— Що ви сподієтеся побачити в цісарі? — сказав цісар Йосиф. — Нічого цікавого не побачите в ньому, будьте певні. Він такий, як усі інші люде.

— Всеодно,— відповів партнер — я вже від довшого часу хотів побачити його. Він визначна людина.

— І лише тому йшлиби ви до Опери? — спитав цісар.

— Так.

— Коли так, то добре. Можемо зачинати грати ще одну партію, бо маєте перед собою цісаря.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО СТАРОМУ КРАЄВИ.

ЮТИКА, Н. Й.

На Рідну Школу.

27. марта с. р., в церкві св. Петра і Павла в Ютіка, Н. Й., зібрано на Рідну Школу $6.23, а 1. квітня $4.05, разом $10.28, які переслано до Обєднання.

Лука Гарматюк.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Допомога для села Велдіж.

Комітет зложений з іміґрантів, походячих зі села Велджа, повіту Долина, зібрав в Ню Йорку на потерпівших від повені в їх селі суму 80 долярів, на котру зложилися слідуючі: Тарас Антін 25 дол., Галів Антін 10 долярів; Бріцький Антін, Беляк Василь, Малик Яків, Вислоцький Василь, Томченко Василь по 5 долярів; Рудевич Василь 3 дол.; Федорків Василь, Пігіль Іван, Прокопів Гарвас і Никола Рошик по 2 доляри; Цап Федір, Гутак Дмитро, др. Савіцький К., Дацьо Іван, Малик Іван, Шутка Стефан, Опірський Яків, Городецький Ілько і Рудик Іван по 1 дол.

Гроші сі переслано в половині лютого с. р. до Велдіжа на руки Федора Меленевича, котрий, після одержавих звідси вказівок, розділив їх межи найбільше потерпівших від повені з минувшого року.

Антін Тарас.

Нагнети

Сейчасова поміч

Поміч приходить сейчас, сею безпечною методою. Др. Scholl's Zino-pads усувають причину—подражнення і тиснення черевиків—одинокий спосіб усунення нагнетів. Вони тонесенькі, безпечні, гоючі. У всіх аптиках обуви і великих складах—35ц.

Dr Scholl's Zino-pads

Наложіть один—а біль зникне.

КОНЦЕРТ

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ

OKeh ELECTRIC

ХОР ІМ. ЛЕОНТОВИЧА ПРИ УКРАЇНСЬКІМ РОБІТНИЧІМ КЛЮБІ В НЮ ЙОРКУ
під дірігентурою
ПРОФ. М. О. ГАЙВОРОНСЬКОГО
наспівав рекорду

15555 Ой, зза гори чорна хмара встала

Слова під лад народної пісні — Тарновського. Музика із трійом М. Леонтовича, опр. М. Гайворонський.

2) „Сміло брати!!" — опрацював М. Гайворонський на хор із трійом.

ЦЮ РЕКОРДУ ВИ ПОВИННІ КУПИТИ!

НОВІ РЕКОРДИ

УКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО КВАРТЕТУ:

15543 1) Чуєш, брате мій, — Аран. Ол. Кошиць; 2) Ой лопнув обруч, народня пісня — М. Требенецький, І. Давиденко, П. Ординський і К. Щит.
15545 1) Чумак — аранж. Углицький; 2) Прометей, — муз. К. Стеценко; — Український Національний Квартет.
15546 1) Дві жінки, гуморист. пісня — тенор Давиденко; 2) Кохання, дуєт — Дора Стеценко і І. Давиденко.
15547 1) За тебе Україно, муз. Людкевича — П. Углицький; 2) Гей ну хлопці, до зброї, — аран. П. Углицький; — І. Давиденко, П. Ординський, Г. Павловський і К. Щит.
15548 1) Закувала та сива зозуля, — муз. Ніщинського; 2) Комар, гумористична пісня, — аран. П. Углицький; — Укр. Нац. Квартет.
15549 1) Бачить Бог, бачить Творець, коляда; 2) Ох і закувала сива зозуленька, — муз. Лисенко; — Укр. Нац. Квартет.
15554 1) В краю та в Америці і 2) Любов, гумористичні пісні — тенор І. Давиденко.
15553 1) Український Гопак і 2) Дівчино моя люба — коломийка.

Одна найновіша рекорда, котра буде осолодою в кождій хаті, є рекорда

15541 Колиб мені, Господи
Карі очи, — Марії Машир.

Друга дуже гарна нова рекорда є:

15542 О Україно
Ой видно село — М. Зазуляк.

В Січовім Базарі також все можна почути рекорди українського Шаляпіна — Г. Шандровського. Ось вони:

15538 Ой Дніпре мій, Дніпре
Я в чужині загибаю.
15539 Коли розлучаються двоє
Де ти бродиш.

Инші рекорди, котрі варта мати:

15540 Український танець
Гандзя, полька — Мандоліни
15534 Ой чомуж я не такий
Як зачую коломийку —
Гуменюк.
15535 Ой я собі козак лепкий.
А я тое дівча люблю. —
Гуменюк.
15533 Червона Калина
Гопак — М. Зазуляк.

515 ОКСАНА, коломийка. „Вільна Україна" — Орхестра.
НА РИНОЧКУ, полька.
505 В ЧАРАХ КОХАННЯ
ЧОРНІ ОЧИ.

АМЕРИКАНСЬКІ 12-ЦАЛЕВІ:

13204 ЛЕГКА КАВАЛЕРІЯ, ч. 1—2; 12-цалева.
15127 АЇДА, ч. 1—2; Хор і Орхестра.
15128 КАВАЛЕРІЯ РУСТІКАНА, ч. 1—2. Хор і Орхестра.

ВІДВІДАЙТЕ НАШ НОВИЙ МУЗИЧНИЙ СКЛАД „СУРМА"

Нам дуже приємно, коли Ви відвідаєте наш стор і стратите з нами кілька хвиль. Ми раді для Вас переграти всі найновіші рекорди на добрій машині, щоб Ви почули, як звучить добра рекорда на добрій машині. Коли Ви любите класичні твори вокальні або інструментальні, то все ми для Вас дуже радо переграємо. Вас ніхто в нас не буде ганив, що мусите купити рекорду або що инше. Ми бажаємо дати добру услугу, тому перебралось до великого стору, щоб це було можливе.

В НАС ДІСТАНЕТЕ НАЙСКОРШЕ И НАЙДЕШЕВШЕ.
Приходіть з Ню Йорку і околиці.
Отворено в нас кожного дня і в неділі.
ХТО НЕ МОЖЕ ПРИЇХАТИ, ТО ХАЙ ПИШЕ ПО РЕКОРДИ, ЯКІ БАЖАЄ МАТИ. МИ ВИСИЛАЄМО ТОГО САМОГО ДНЯ, ЯК ДІСТАНЕМО ЗАМОВЛЕННЯ.
ВИДАВНИЦТВО ЗВІЙОК НА ПЯНО „СУРМА".

SURMA BOOK & MUSIC STORE
103 AVENUE A, NEW YORK, N. Y.
(Між 6-тою і 7-мою вулицею).
Отворено від 9-тої рано до 10-тої вечером.

КНИЖКА, ЯКА ПРИДАСТЬСЯ КОЖДОМУ:

ВСТУПНІ СЛОВА І ПРИНАГІДНІ МОВИ
СВІТСЬКОГО ЗМІСТУ.
Уложив о. М. Кінаш.
Ціна книжки з пересилкою 1 доляр.

Замовляти:
Rev. M. KINASH, 347 GRIER AVE., ELIZABETH, N. J.
—— або ——
„SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.
Замовляйте скоро, бо наклад дуже малий.

ПРОТОКОЛ РІЧНОГО ЗАСІДАННЯ ГОЛОВ. УРЯДУ У. Н. СОЮЗА,

яке відбулося на днях від 15-го до 18-го лютого 1928 р. в домі У. Н. Союза, 83 Гренд ул., Джерзи Ситі, Н. Дж.

(8)

БІЛЯНС — СТАН ЧИННИЙ І СТАН ДОВЖНИЙ ВІД 1914 Р. ДО 31 ГРУДНЯ 1927 Р.

		Готівка	Фонд посмерт.	Фонд адміністр.	Фонд резервовий	Фонд запомог.	Фонд народний	Фонд сирітський	Морґечі	Бонди	Реальність	Друкарня	Фонд конвенц.	Разом
3 кінцем 1914 остало	Стан чинний	184.352.46							32.177.00		19.500.00	25.700.00		261.729.46
	Стан довжний			49.843.72	101.406.23	12.481.03	35.820.46	62.178.02						261.729.46
3 кінцем 1915 остало	Стан чинний	142.494.83							46.900.00	49.515.00	19.500.00	25.100.00		283.509.83
	Стан довжний		51.603.97	39.719.61	115.511.21	8.742.50	8.776.74	59.155.80						283.509.83
3 кінцем 1916 остало	Стан чинний	189.923.55							63.125.00	49.515.00	19.500.00	23.850.00		345.913.55
	Стан довжний		115.147.58	31.587.23	117.630.52	9.341.34	7.537.26	64.669.62						345.913.55
3 кінцем 1917 остало	Стан чинний	87.215.56							70.150.00	232.147.00	19.500.00	23.000.00		432.012.56
	Стан довжний		193.343.35	29.443.25	119.214.66	9.445.65	6.253.61	74.312.04						432.012.56
3 кінцем 1918 остало	Стан чинний	68.549.02							64.500.00	237.647.00	19.500.00	26.000.00		416.196.02
	Стан довжний		161.218.69	27.872.04	118.412.57	8.185.52	5.481.52	90.689.06					4.336.62	416.196.02
3 кінцем 1919 остало	Стан чинний	188.824.59							52.885.00	237.647.00	19.500.00	21.000.00		519.856.59
	Стан довжний		236.575.67	29.945.82	131.651.25	10.449.81	5.368.11	94.000.45					11.865.48	519.856.59
3 кінцем 1920 остало	Стан чинний	260.700.98							45.470.00	237.647.00	19.500.00	23.000.00		586.317.98
	Стан довжний		303.919.84	24.306.74	144.609.36	9.794.03	1.770.55	100.120.43					1.797.03	586.317.98
3 кінцем 1921 остало	Стан чинний	199.929.86							61.770.00	396.001.63	19.500.00	29.000.00		706.201.49
	Стан довжний		395.092.01	26.734.69	157.529.06	12.246.54	209.41	109.416.76					4.973.02	706.201.49
3 кінцем 1922 остало	Стан чинний	119.485.97							194.895.55	460.084.83	19.500.00	34.000.00		827.966.35
	Стан довжний		478.285.45	25.884.08	171.377.38	19.493.67	59.41	120.602.11					12.264.25	827.966.35
3 кінцем 1923 остало	Стан чинний	178.342.33							295.220.00	463.416.48	19.500.00	27.500.00		983.978.81
	Стан довжний		572.085.22	27.136.62	187.664.25	29.004.44	59.41	149.014.43					19.014.44	983.978.81
3 кінцем 1924 остало	Стан чинний	203.336.16							467.955.00	452.416.48	19.500.00	21.000.00		1,164.207.64
	Стан довжний		704.713.75	30.259.00	205.684.78	38.457.55		157.321.86					27.770.70	1,164.207.64
3 кінцем 1925 остало	Стан чинний	218.955.99							656.590.00	423.369.48	19.500.00	16.000.00		1,334.415.47
	Стан довжний		863.553.82	32.656.87	225.873.88	45.610.26	1.959.10	161.950.16					2.811.38	1,334.415.47
3 кінцем 1926 остало	Стан чинний	391.822.47							785.672.50	362.001.23	19.500.00	10.000.00		1,568.996.20
	Стан довжний		1,053.836.95	31.623.29	248.901.00	53.786.81	5.294.59	162.551.11					13.002.45	1,568.996.20
3 кінцем 1927 остало	Стан чинний	371.652.97							866.303.92	511.763.05	30.869.36	3.000.00		1,783.589.30
	Стан довжний		1,218.017.51	38.069.63	272.546.17	53.037.88	8,346.58	170.065.52					23.506.01	1,783.589.30

Повисша табеля це історія кождого фонду від часу реформи аж по конець грудня 1926 р., як рівнож і всіх фондів разом. Як зростав маєток, можна дуже легко переконатись віднимаючи загальну суму поодинокого року.

ЗІСТАВЛЕННЕ БІЛЯНСУ У. Н. СОЮЗА.

	Разом всі фонди	Фонд сирітський під опікою У. Н. С.	Власність У. Н. С.	Загальні замкнення з кінцем року
3 кінцем 31. грудня 1914 остало	261,729.46	62,178.02	199,551.44	261,729.46
в році 1915. прибуло	21,780.37		21,780.37	283,509.83
" 1916. "	62,403.72	2,491.60	59,912.12	345,913.55
" 1917 "	86,099.01	9,642.42	76,456.59	432,012.56
" 1918. зістав недобір задля інфлюенци				416,196.02
" 1919. прибуло	87,844.03	19,688.41	68,155.62	519,856.59
" 1920. "	66,461.39	6,119.98	60,341.41	586,317.98
" 1921. "	119,883.51	9,296.33	110,587.18	706,201.49
" 1922. "	121,764.86	11,185.35	110,579.51	827,966.35
" 1923. "	156,012.46	28,412.32	127,600.14	983,978.81
" 1924. "	180,228.83	8,307.43	171,921.40	1,164,207.64
" 1925. "	170,207.83	4,628.30	165,579.53	1,334,415.47
" 1926. "	234,580.73	600.95	233,979.78	1,568,996.20
" 1927. "	214,593.10	7,514.41	207,078.69	1,783,589.30
31. грудня 1927 р. остає	1,783,589.30	170,065.52	1,613,523.78	1,783,589.30

Порівнуючи сей рік із попереднім з повисше поданої табелі, знайдемо, що в стані чинним чотівка зменшилась о $20,-169.50. Морґечі збільшились о $80,631.42. Бонди збільшились о $149,761.82. Реальність збільшилась на $11,369.36, а друкарня сплатила $7,000.00.

Стан довжний: фонд посмертний збільшився о $164,180.56, адміністраційний збільшився о $6,446.34, резервовий збільшився о $23,645.17, запомоговий зменшився о $748.93, народний збільшився о $3,051.99, сирітський збільшився о $7,514.41, а конвенційний о $10,503.56. Загальний приріст на суму $214,-593.10.

Сего року чистий приріст в організації є менший від попереднього тому, бо тут виплачено згідно із ухвалою головного річного засідання суму $10,000 на сиротинець-приют, а також сего року виплачено посмертних запомог на суму майже $145,000.00, значить о $40,000.00 більше, як попереднього року. Ся значна смертність між членами збільшилась по части завдяки прогибіції і автомобілевих та инших нещасних случаїв.

EXHIBIT OF DEATH CLAIMS

	TOTAL CLAIMS Number	Amount
Claims unpaid December 31, 1926	17	$ 12,650.00
Claims reported during the year	177	140,500.00
Totals	194	$153,150.00
Claims paid during the year	180	144,983.48
Balance	14	$ 8,166.52
Saved by compromising or scaling down claims during the year		970.52
Claims rejected during the year	1	500.00
Claims unpaid December 31, 1927	13	$ 6,696.00

SHOWING ALL LOSES AND CLAIMS UNPAID DECEMBER 31, 1926.

Date of Death or Notice of Disability	NAME OF INSURED	P. O. ADDRESS (City or Town & State)	Amount Due and Unpaid	In Process of Adjustment or Reported	Why Unpaid or Resisted
Oct. 17, 1918	Joseph Kolodiy	Jersey City, N. J.	50.00		No proof of death
Jan. 14, 1918	John Saranczak	Hudson, N. Y.	1.000.00		No proof of death
Dec. 10, 1924	Senko Kwasnycia	Brooklyn, N. Y.	500.00		Legal controversy
Apr. 26, 1925	Michael Bereza	Madison, Ill.	800.00		Legal controversy
Jan. 27, 1926	Theodore Solomka	Rochester, N. Y.	300.00		Legal controversy
Sept. 8, 1926	Wojtich Walosh	Yatesboro, Pa.	196.00		Legal controversy
Dec. 23, 1926	Michael Sawczak	Cleveland, O.	350.00		Legal controversy
July 14, 1927	Harry Czopodaylo	Brooklyn, N. Y.	250.00		No proof of death
Dec. 24, 1927	Michael Babierus	Rochester, N. Y.		500.00	
Dec. 28, 1927	Joseph Stangrytchuk	Cleveland, O.		750.00	
Dec. 31, 1927	Peter Tofil	Newark, N. J.		500.00	
Dec. 31, 1927	Harry Hawran	Nesquehoning, Pa.		500.00	
Dec. 31, 1927	Anna Kolcun	Taylor, Pa.		1,000.00	
		Total	$3,446.00	$3,250.00	

ФОНД СИРІТСЬКИЙ З ДНЕМ 31-го ГРУДНЯ 1927 Р.

Ім'я	Відділ	Сума
Гнат Марія	в. 40	$300.00
Мохнач Іван	в. 7	41.67
Рапавий Василь	в. 28	150.00
Савко Іван	в. 23	100.00
Товт Іван	в. 84	166.67
Войтила Михайло	в. 32	149.85
Кравець Іван	в. 182	397.26
Конкольняк Анастазія	в. 144	180.00
Вітковський Юрій	в. 48	125.00
Ярош Михайло	в. 108	250.00
Гатала Михайло	в. 34	50.00
Сенчак Михайло	в. 27	250.00
Пеха Михайло	в. 61	250.00
Зентичка Іван	в. 80	600.00
Ратковський Микола	в. 77	450.00
Бартник Федор	в. 28	300.00
Білий Григорій	в. 7	150.00
Левицький Йосиф	в. 19	500.00
Приймак Дмитро	в. 139	200.00
Грабин Іван	в. 129	375.00
Качмар Михайло	в. 250	450.00
Федор Юрій	в. 292	400.00
Сас Іван	в. 53	200.00
Шкурат Теодор	в. 10	500.00
Сліпець Григорій	в. 179	450.00
Пукало Сидор	в. 78	315.14
Попович Теодор	в. 306	500.00
Фединець Тимко	в. 32	426.77
Гнида Павло	в. 272	500.00
Ковальчик Стефан	в. 248	376.68
Білянський Андрій	в. 74	236.73
Кравець Антін	в. 40	125.00
Галасінський Адам	в. 132	250.01
Мікля Мартин	в. 197	500.00
Сеневич Микола	в. 304	600.00
Солтис Петро	в. 16	500.00
Ілько Стефан	в. 102	500.00
Олійник Семен	в. 349	315.40
Миляр Панько	в. 143	800.00
Хорушко Петро	в. 237	500.00
Прокоп Іван	в. 326	450.00
Лабанович Франко	в. 76	200.00
Забавський Фтадей	в. 40	250.00
Брилевський Петро	в. 301	250.00
Глух Мартин	в. 303	200.00
Венгрин Дмитро	в. 136	400.00
Папуга Іван	в. 99	400.00
Захарків Іван	в. 174	485.24
Сидор Дмитро	в. 28	330.96
Гіба Ксеня	в. 104	200.00
Підлипчак Юлія	в. 4	300.02
Слободзян Іван	в. 149	488.65
Мута Григорій	в. 43	75.00
Музика Петро	в. 225	500.00
Мацек Семен	в. 391	104.18
Телепач Марія	в. 373	266.00
Набережний Яцко	в. 19	200.00
Стебельський Мих.	в. 102	214.78
Микитко Василь	в. 330	300.00
Липка Тимко	в. 300	450.00
Мулик Юрій	в. 338	500.00
Козуб Олекса	в. 81	250.00
Гавришків Микола	в. 278	450.00
Ференц Іван	в. 360	700.00
Корчинський Теодор	в. 104	500.00
Скаль Гнат	в. 87	300.00
Граділь Ілько	в. 305	500.00
Кучмій Катерина	в. 36	75.00
Бойко Роман	в. 209	225.00
Кливак Каспер	в. 67	500.00
Михальчик Лукаш	в. 195	348.99
Швець Іван	в. 300	80.75
Мендак Іван	в. 107	400.00
Цапик Стефан	в. 244	300.00
Василь Михайло	в. 102	375.00
Вітенько Лука	в. 170	500.00
Ващур Андрій	в. 113	200.00
Янушин Стефан	в. 213	100.00
Лазорек Яків	в. 1	200.00
Михайлів Василь	в. 288	600.00
Фаріон Антін	в. 103	95.50
Олійник Ілько	в. 124	600.00
Мазуркевич Григорій	в. 77	697.70
Юзефович Кайтан	в. 370	400.00
Нагребний Тимко	в. 168	650.00
Дзюбан Іван	в. 239	400.00
Фиканич Іван	в. 65	400.00
Магура Йосиф	в. 170	400.00
Заходняк Стефан	в. 213	600.00
Корсак Михайло	в. 124	450.00
Андрушкевич Мартин	в. 58	200.00
Лазорек Кузьма	в. 153	250.00
Ярчак Іван	в. 295	800.00
Сарабаха Петро	в. 34	250.00
Сидор Марія	в. 104	755.78
Мельник Григорій	в. 321	400.00
Зілінський Франко	в. 296	300.00
Трач Іван	в. 282	500.00
Білас Ілько	в. 217	200.00
Корчинська Катерина	в. 104	200.00
Попаца Іван	в. 155	250.00
Стельмах Григорій	в. 15	300.00
Савчак Стефан	в. 51	400.00
Носко Флоріян	в. 110	600.00
Лоский Калio	в. 79	125.00
Горбатий Василь	в. 3	284.38
Данчак Микола	в. 130	200.00
Сорока Теодор	в. 133	166.67
Сторжицький Петро	в. 78	802.98
Шкапій Доська	в. 36	150.00
Зазуля Іван	в. 217	200.00
Криванич Михайло	в. 305	400.00
Кримський Антін	в. 396	300.00
Шабінська Юлія	в. 118	300.00
Вайнар Іван	в. 235	300.00
Шарон Михайло	в. 76	300.00
Одвард Василь	в. 218	650.00
Курик Дмитро	в. 273	400.00
Шмілик Дмитро	в. 247	300.00
Кузьма Макар	в. 87	472.03
Тарбай Василь	в. 38	400.00
Яворський Іван	в. 17	300.00
Морикін Іван	в. 95	100.00
Гайда Юрій	в. 28	800.00
Олійник Михайло	в. 380	250.00
Карась Катерина	в. 112	1000.00
Бінав Кароліна	в. 243	450.00
Чайка Дмитро	в. 32	300.00
Гладкий Стефан	в. 237	700.00
Білик Микола	в. 20	700.00
Собків Григорій	в. 296	600.00
Сливар Юлія	в. 62	200.00
Швець Яцко	в. 217	300.00
Чагарин Іван	в. 206	400.00
Пашук Павло	в. 62	400.00
Озога Григорій	в. 29	1000.00
Гнида Андрій	в. 237	600.00
Шкарлат Іван	в. 301	250.00
Прибильський Мих.	в. 109	425.00
Дзябка Іван	в. 218	650.00
Гатальський Франко	в. 51	300.00
Вітишин Дмитро	в. 67	400.00
Баран Михайло	в. 300	450.00
Мелех Михайло	в. 217	100.00
Твердохліб Василь	в. 243	350.00
Хомик Василь	в. 38	250.00
Кушнір Юрій	в. 288	200.00
Паславський Іван	в. 245	500.00
Міллер Іван	в. 127	483.34
Хорошак Татіяна	в. 295	300.00
Гапа Андрій	в. 83	500.00
Тузінський Василь	в. 34	300.00
Леськів Микола	в. 76	250.00
Ярмій Михайло	в. 76	400.00
Мігаль Микола	в. 63	400.00
Стрильчук Володимир	в. 131	125.00
Дик Михайло	в. 54	900.00
Геці Марія	в. 85	500.00
Козяк Йосиф	в. 384	450.00
Заслоцький Іван	в. 179	500.00
Романюк Микола	в. 283	800.00
Шутайло Катерина	в. 108	400.00
Костюк Апольонія	в. 85	450.00
Грицин Ілія	в. 106	50.00
Сидорович Василь	в. 351	250.00
Глова Василь	в. 1	300.00
Бахоровський Андрій	в. 102	500.00
Сиротяк Марія	в. 18	200.00
Гамера Анна	в. 112	200.00
Мельник Йосиф	в. 241	1000.00
Кость Микола	в. 182	50.00
Козар Іван	в. 384	400.00
Зубик Афтан	в. 63	350.00
Бобак Михайло	в. 111	100.00
Пішко Микола	в. 254	250.00
Кузьма Стефан	в. 300	450.00
Фариник Данило	в. 213	300.00
Шафран Семен	в. 29	450.00
Зварич Іван	в. 364	200.00
Глива Дмитро	в. 104	900.00
Дзят Варвара	в. 108	700.00
Захарків Семен	в. 146	100.00
Лесняк Микола	в. 136	450.00
Марків Кирило	в. 282	600.00
Покітинський Михаїл	в. 198	600.00
Дошна Афтан	в. 12	71.43
Терпливець Ілько	в. 159	400.00
Мельник Петро	в. 270	400.00
Чорненький Григорій	в. 10	300.00
Стисний Михайло	в. 172	133.34
Ручинська Текля	в. 193	300.00
Маслюх Тимко	в. 105	400.00
Кіхтан Теодор	в. 274	200.00
Крупа Іван	в. 98	500.00
Сівозят Микола	в. 15	333.34
Войтович Дмитро	в. 147	500.00
Герльовський Петро	в. 283	150.00
Брош Йосиф	в. 223	400.00
Руг Володислав	в. 72	600.00
Олексів Олекса	в. 259	100.00
Вислоцький Марко	в. 239	225.00
Юрчак Микола	в. 69	125.00
Яськів Василь	в. 132	379.99
Косинка Каська	в. 168	400.00
Роман Стефан	в. 254	450.00
Приходько Максим	в. 170	400.00
Волошинович Іван	в. 63	307.64
Ладна Ігнатій	в. 81	100.00
Ревіляк Йосиф	в. 82	190.82
Кулин Дмитро	в. 230	400.00
Кошельник Іван	в. 324	400.00
Свербивус Михайло	в. 76	600.00
Ключенко Еміліян	в. 370	450.00
Цап Юрій	в. 124	400.00
Лоняк Анастазія	в. 167	400.00
Рева Павло	в. 365	400.00
Городецький Ігнатій	в. 139	320.00
Свіржко Блажей	в. 81	237.00
Кібало Михайло	в. 137	200.00
Магун Григорій	в. 24	450.00
Маційовський Валентій	в. 78	500.00
Малецький Микола	в. 56	800.00
Жебровський Вацлав	в. 213	125.00
Гавчик Анна	в. 18	600.00
Гурдяк Іван	в. 122	350.00
Улицький Кирило	в. 270	300.00
Чупилівський Франко	в. 183	550.00
Вишняк Михайло	в. 213	500.00
Новак Юстина	в. 156	400.00
Куйбіда Петро	в. 114	500.00
Прокопенко Розалія	в. 112	250.00
Заверуха Іван	в. 217	300.00
Куцій Михайло	в. 217	150.00
Бояновський Стефан	в. 217	200.00
Жельманович Семен	в. 271	300.00
Барицак Анна	в. 311	500.00
Лотоцький Володимир	в. 217	400.00
Демків Юліян	в. 152	300.00
Городник Петро	в. 198	400.00
Сворень Василь	в. 326	450.00
Гориняк Григорій	в. 27	300.00
Сорока Іван	в. 253	100.00
Лопаца Теодор	в. 170	200.00
Холявський Павло	в. 62	100.00
Новомлинський Іван	в. 85	900.00
Роборецька Катерина	в. 364	450.00
Кучубійчук Антін	в. 336	100.00
Юшка Дмитро	в. 217	200.00
Тарбай Марія	в. 202	750.00
Білецька Вікторія	в. 267	50.00
Рудак Пелягія	в. 170	250.00
Суханич Іван	в. 106	126.10
Стадник Стефан	в. 191	500.00
Данилович Іван	в. 339	480.00
Ницько Михайло	в. 273	500.00
Гомішак Марія	в. 29	500.00
Коваль Анастазія	в. 112	500.00
Нечай Теодор	в. 243	450.00
Козуб Іван	в. 267	400.00
Згіба Катерина	в. 95	750.00
Сковронська Анеля	в. 112	500.00
Макарович Олекса	в. 81	400.00
Замос Марія	в. 119	200.00
Веселик Іван	в. 45	400.00
Сербивус Йосифина	в. 76	650.00
Салій Стефан	в. 8	400.00
Салій Анна	в. 211	100.00
Дмитрик Йосиф	в. 39	262.50
Орляк Петро	в. 268	200.00
Іж Данько	в. 379	150.00
Крісто Катерина	в. 100	800.00
Коваль Іван	в. 218	200.00
Шедній Микола	в. 91	500.00
Ольшаницький Олекс.	в. 99	390.00
Падучак Дмитро	в. 316	350.00
Подлужний Петро	в. 91	200.00
Козак Йосиф	в. 221	400.00
Варга Марія	в. 223	250.00
Майорчик Антін	в. 113	450.00
Береза Катерина	в. 197	550.00
Михалько Михайло	в. 174	500.00
Совяк Іван	в. 308	800.00
Петришин Василь	в. 221	600.00
Рачик Михайло	в. 300	450.00
Машталяр Григорій	в. 179	450.00
Маруняк Сташка	в. 273	240.00
Дутчак Данило	в. 80	60.00
Цимбала Григорій	в. 116	500.00
Федик Петро	в. 57	500.00
Сідлецький Петро	в. 7	350.00
Куций Теодор	в. 269	125.00
Соболяк Лаврентий	в. 155	300.00
Маценко Іван	в. 26	934.50
Данько Лука	в. 99	300.00
Окунський Павло	в. 352	400.00
Рекрут Антоніна	в. 177	450.00
Багній Марія	в. 112	300.00
Островський Андрій	в. 106	300.00
Баер Станислав	в. 113	600.00
Козла Михайло	в. 244	500.00
Геба Атаназій	в. 168	135.00
Чура Михайло	в. 220	300.00
Сташицька Анна	в. 7	500.00
Бочар Володислав	в. 136	600.00
Луцків Василь	в. 143	175.00
Кава Йосиф	в. 344	1000.00

Разом $115.360.29
Проценти 54.705.23

Фонд сирітський з кінцем грудня 1927 остає $170.065.52

JUVENILE DEPARTMENT OF THE U. N. ASS'N.

	Annuity and Mortuary Fund	Expense Fund	Totals
Balance from 1926	$68,604.21	$22,060.13	$90,664.34
Net amount received from insured	22,737.20	11,368.78	34,105.98
Gross interest on mortgages	2,884.18		2,884.18
Gross interest from Banks	682.55	914.91	1,597.46
Sale of lodge supplies		99.91	99.91
Total income	$26,303.93	$12,383.60	$38,687.53
Amount carried forward	$94,908.14	$34,443.73	$129,351.87

Disbursement from January 1, 1927 to December 31, 1927

	Annuity and Mortuary Fund	Expense Fund	Totals
Amount brought forward	$94,908.14	$34,443.73	$129,351.87
Death claims	5,381.00		5,381.00
Salaries of Office Employees		2,980.00	2,980.00
Printing & Lodge Supplies		2,183.30	2,183.30
Actuary		100.00	100.00
Postage, express etc		210.77	210.77
Accrued interest on bonds acquired part	55.57		55.57
Total disbursements	$ 5,436.57	$ 5,474.07	$10,910.64
Balance	$89,471.57	$28,969.66	$118,441.23

EXHIBIT OF DEATH CLAIMS IN INFANTILE BRANCH

	TOTAL CLAIMS Number	Amount
Claims unpaid December 31, 1927	—	—
Claims incurred during the year	33	$ 5,687.00
Totals	33	$ 5,687.00
Claims paid during the year	32	$ 5,381.00
Claims unpaid December 31, 1927	1	$ 306.00

МОЛОДЕЧИЙ ДЕПАРТАМЕНТ У. Н. С.

Стара резерва Молодечого Союза остала	$16,055.23
За шість місяців 1921 р.	4,994.12
За рік 1922	9,756.20
" " 1923	12,792.54
" " 1924	17,314.16
" " 1925	21,847.33
" " 1926	23,959.99
" " 1927	27,776.89
Загальний маєток Молодечого Департаменту	$ 134,496.46
З білянсу Українського Народного Союза	1,783,589.30
Разом Молодечий Департамент і Укр. Нар. Союз	$1,918,085.76
Фонд Сирітський під опікою Укр. Нар. Союза	170,065.52
Власність Українського Народного Союза, окрім Друкарні	$1,748,020.24

Отсим кінчу своє справозданне, а більше поясеннь подам на жаданнє присутних у кождій справі, якаб не виринула. Безперечно, що много справ буде можна обговорити на черзі і в дискусії. Признати треба, що організація помимо тяжких виплат посмертних росте в силу фінансову і є певна надія, що з кінцем 1928 р. осягне цифру двох міліонів долярів всіх фондів.

Фінансовий діл в організації чим раз більший і тим самим спричиняє чим раз більше праці. Мені приходилось працювати дуже часто і неділями, щоби тільки обробитись на час і жадних справ не протягати не викінченими. О скілько міг старався бути між народом на зборах та святах відділів У. Н. С., хоч поблизько осідку організації, бо на дальші поїздки бракує часу, а також і фонд адміністраційний не є такий то дуже сильний, бо все, що збираєсь що місяця від члена 7 цнт. в старих родах обезпечення, розходиться на платні, друки і всю господарку в організації. Під сю пору приходить від членів місячно сума $1,367.75, або за цілий рік сума $16,412.97, крім нових родів обезпечення. Із сеї суми оплачено всю працю в канцелярії і все діловодство в Організації, податки і т. п. $13,466.00. Значиться, що від членів лишилось в приході $2,946.97. Се наводжу тому, що час до часу дається чути крик від якогось секретара, що він задармо робить і т. п., або знов що десь у місцевости є Союзове свято і тому організація повинна на свій кошт післати бесідника і співака або і цілий хор. Також треба звернути увагу, що тут чимраз тіснійше, не тільки для канцелярії Союза, а також для редакції і адміністрації Свободи. Дім відповідний є днесь конечністю, а не простою забаганкою і треба бути приготованими не тільки на значні кошти будови, а також і удержанне будинку, оплат податків і процентів від позичених грошей на сю ціль.

На отсім місци хочу дати признаннє всім тим місцевим урядниками, які старались своєю точністю помочи в діловодстві фінансовім, а таких урядників має У. Н. Союз 98%. Були часи великої праці і на просьбу о приспішенне висилки рахунків звітів і сплаченнє всіх залеглостий майже всі місцеві урядники свій обовязок сповнили.

(Дальше буде)

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ДМИТРО СЕМЕНЮК, бувший Січовий Стрілець, перебуваючий тепер на Чехословаччині, де є тяжко хорий, пошукує краянів і своїх рідних **Прокопа Стасюка**, свого вуйка і його синів **Миколи і Василя Стасюків**, перебуваючих тут в Злучених Державах і просить їх о грошеву поміч, щоб міг дістатися од санаторії на лічення. Його адреса: 105-7

DMYTRO SEMENIUK,
ul. Pulicka c. 129, Dobruska Vychodni, Czechoslovakia.

НА ПРОДАЖ КЕНДИ І ЦИГАР ШТОР,

Продається дешево, Голоситися під число: 103-6
— 79 LANG ST., NEWARK, N. J.

ВЕЛИКА НАГОДА.

БУЧЕРНЯ першої кляси мусить бути спродана в сім тижни. Обороту понад 500 долярів тижнево. 105,7
Голоситися до:
В ГАПАНОВИЧА,
5 Belmont Avenue, Newark, N. J.

ВДОВЕЦЬ пошукує господині до заряду власного дому, старшої дівчини або вдови, вдова може бути з одною дитиною. По близші інформації прошу голоситися до: 103-5
А. Н. c|o SVOBODA,
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ПОШУКУЮ 8 фахових робітників або спільників до чищення вікон. Голоситися між 9,30 а 12 год. рано до:
BEAVER WINDOW CLEANING CO.,
76 Broad St., New York City
(перший поверх, питати за **Steve**). 102-13

ДО ВИНАЙМУ 3 кімнати, світлі, великі, при стації елевейтора, горяча вода, дім корпораційний, чисте спокійне місце, добра нагода для Українців. Голоситися під ч. **1916 THIRD AVE., NEW YORK CITY,** другий дім від 106 улиці, до дженітора. Рент уміркований. 104-5
S. G. Burnett, Manager.

ВЗОРИ канва, нитки до вишивання D. M. C. і стемповані річи. Пишіть по каталоґ до:
UKRAINIAN BAZAR,
170 E. 4th St., New York, N. Y.

ПРОДАЮ МАШИНИ ДО ШИТТЯ
МАРКИ „SINGERA"

Маю також і уживані. Хто з шан. громадян хотівби набути машину до шиття на легкі сплати, голосіться на адресу: 99-
901 PARRISH STREET,
PHILADELPHIA, PA.
Bell Phone: Poplar 2450
Отворено вечерами.
Теодор Малик, завідатель.

УКРАЇНСЬКИЙ КУШНІР,
котрий шие на замовлення нові ФОР-КОВТИ і переробляє старі на нові і в мене можна набути готові скарфс до ношення в ріжних цінах. Принимаємо також всякий фор на сторидж протягом літа. 100—
Приходіть оглянути.
M. KARYSHYN,
664 AMSTERDAM AVENUE,
межи 92—93 St.,
Tel. Schuyler 7707. NEW YORK.

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНИМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ.
129 E. 7th STREET,
NEW YORK CITY
Telephone: Orchard 2568

ФАРМИ!

НА ПРОДАЖ фарма 170 акрів, озеро, великий сад, дім 9 кімнат, 7 других забудовань, 4 корови, 2 коні, 150 курий, газоліновий инджай, вся потрібна машинерія, фарма коло фабрики і стації, одна і чверть милі від міста. Ціна $7,500, готівки $2,500. Голоситися до: **M. ZORAWICK, 425 E. 66th St., New York City.** 104-6

ВДОВЕЦЬ продає фарму 127 акрів, 75 обробленої, 52 ліс і пасовиско, великий сад, озеро, дім 14 кімнат, 7 забудовань, 12 корів, 2 коні, 400 курий, дохід з молока $225 місячно, при стейтовій дорозі, 1 і пів милі до великого міста, вся нова машинерія. Ціна $8,500, готівки $2,000.

Фарма 40 акрів, 30 обробленої, 10 грубого ліса і пасовиско, дім 7 кімнат з каменя, 4 забудовання, 2 корови, 50 курий, 1 кінь, вся машинерія, 2 милі до міста. Ціна $2,400, готівки $1.500. Голоситися до: 104-5
V. KRUGLAK,
151 Avenue A, New York City.

Мій батько багато зробив для пробудження людей.
— То ваш батько може соціялістичний провідник?
— Ні, він був фабрикантом годинників-будильників.